

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับของบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการทอผ้า ของชาวบ้านบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร รวมทั้งศึกษาปัจจัยของบทบาทภาครัฐที่มีต่อการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า ของชาวบ้านบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร และเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทอผ้าของชาวบ้านบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และคุณภาพ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง ทารो ยามานะ (Taro Yamane) ที่จำนวน 400 โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และอนุमาน โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการศึกษาออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลและลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เพื่อศึกษาระดับของบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

ส่วนที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

ส่วนที่ 4 คำตามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ ของบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลและลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ในส่วนของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และ ความรู้ด้านการทอผ้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.3 ช่วงอายุที่พบมากที่สุดคือ 60 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 38.0 อาชีพที่พบมากที่สุดคือ อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 38.5 รายได้มากที่สุด คือ รายได้ 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 52.3 ระดับการศึกษาที่มากที่สุด คือ ระดับต่ำกว่า ประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ร้อยละ 53.8 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากที่สุด คือ ระยะเวลา 31 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 79.8 และสถานภาพความเป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 21 ไม่เป็นสมาชิกคิดเป็น

ร้อยละ 79 และความรู้ด้านการทอผ้า มีความรู้ร้อยละ 28 ไม่มีความรู้ 72 ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

ส่วนที่ 2 เพื่อศึกษาระดับการนเทศของภาครัฐในการพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาการทอผ้าของชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

1.1 ด้านเงินทุน

กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความคิดเห็นด้านเงินทุน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = .622) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการวิเคราะห์สถานะทางการเงินแก่กลุ่มแม่บ้าน ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 1.03) และรองลงมาตามลำดับคือ มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ในการสนับสนุนส่งเสริมเข้าถึงแหล่งเงินทุน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .951) มีการประสานแหล่งทุนเป็นแหล่งทุนในชุมชน / หมู่บ้าน / เช่นกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มเงินทุนในชุมชนเพื่อให้การสนับสนุนเงินทุนแก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 1.02) มีการประสานเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยเงินราชการทั้งระดับอ่าเภอและจังหวัดเพื่อสนับสนุนเงินทุนแก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 1.80) มีการจัดทำโครงการเพื่อเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต./เทศบาล/อบจ. มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .986) มีการจัดให้ความรู้การทำรายงานด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .963) มีวิธีหาแหล่งเงินทุนมาใช้ในการบริหาร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 1.03) มีการให้คำปรึกษาการควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิตและการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 1.09) มีการประสานกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน เพื่อให้ความรู้ด้านเงินทุนแก่สมาชิก ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.05) และมีการจัดสถานที่การเงินพบปะประสานงานกับสมาชิก ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.08)

1.2 ด้านการผลิต

กลุ่มตัวอย่างในเขตอ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ได้ให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐในการพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาการทอผ้าของชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการผลิต ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = .684) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการประสานหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพการผลิตแก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 2.65) และรองลงมาตามลำดับคือ มีการสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในชุมชนให้สามารถบริหารจัดการวัสดุติดตั้ง ทรัพยากร การแปรรูปและการบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 2.30) มีการประสานงานหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อนำสมาชิกเครือข่ายไปศึกษาดูงานกิจกรรมอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = .968)

มีการจัดฝึกอบรม / ให้ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพด้วยงบประมาณของเครือข่ายเอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = .960) จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพการผลิตแก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 1.02) มีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการบริหารจัดการเพื่อการผลิต การปรับปรุงและการบริการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = .984) มีการสนับสนุนให้มีการยกระดับกระบวนการผลิตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.06) มีการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกดำเนินการขอรับการรับรองมาตรฐานการผลิตจากหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.108) และมีการประสานสถานบันการศึกษาในชุมชนท้องถิ่นเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาการผลิตแก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 1.08)

1.3 ด้านการตลาด

กลุ่มดัวอย่างในเขตอำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ได้ให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐในการพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาการทอผ้าของชุมชนบ้านวังเจ้า ออำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตลาดภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 1.07) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการประชาสัมพันธ์การผลิตของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = .882) และรองลงมาตามลำดับคือ มีการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายการผลิตของสมาชิกในระดับจังหวัด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 1.32) มีการสร้างเครือข่ายทางการตลาดกับเครือข่ายอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = .915) มีการส่งเสริมให้มีการศึกษาคู่แข่งขัน ทำให้รู้จักตลาด สินค้าและคู่แข่ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = .936) มีการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายการผลิตของสมาชิกในระดับอำเภอเมืองสามัคคี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = .948) มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อการจำหน่าย การผลิตของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = .930) มีการพัฒนาตรายีห้อและการวางแผนดำเนินการผลิต มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.07) มีการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กร สถาบันการศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการตลาดแก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 1.06) มีการจัดจำหน่ายการแลกเปลี่ยนสินค้าของสมาชิกกับเครือข่ายจังหวัดอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 1.03) และมีการประสานงานหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการเพิ่มช่องทางตลาดของเครือข่าย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 1.06)

1.4 ด้านการบริหารจัดการ

กลุ่มดัวอย่างในเขตอำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ได้ให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐในการพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาการทอผ้าของชุมชนบ้านวังเจ้า ออำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการบริหารจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = .605) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ

มีการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อยกระดับการพัฒนากลุ่มสมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .931) และรองลงมาตามลำดับคือ มีการประเมินระดับการพัฒนากลุ่มสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = .981) มีการกำหนดแนวทางหรือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของกลุ่มสมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 1.06) มีการกำหนดเกณฑ์ความเข้มแข็งหรือระดับการพัฒนาของสมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.01) มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับการยกระดับการพัฒนาของกลุ่มสมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 2.34) มีการให้ชุมชนวางแผน / รูปแบบการดำเนินการ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 1.13) มีการประสานหน่วยงาน องค์กร สถาบันการศึกษาในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 1.07) มีการสนับสนุนเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงในการบริหาร จัดการภูมิปัญญาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ยังยึดกับชุมชนเดียวแบบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.02) มีการจัดการประชุมสมาชิกเครือข่ายเป็นประจำเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 1.036) และมีการจัดกิจกรรมเพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานของกลุ่มของสมาชิก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 1.12)

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาการทอผ้าของชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

2.1 เพศที่แตกต่างกันของประชากรในอำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ พนวจ

2.1.1 ด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.2 อายุที่แตกต่างกันของประชากรในอำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ พนวจ

2.2.1 อายุกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคิดเห็นด้านเงินทุน มีความแตกต่างกัน ดังนี้คือ ต่ำกว่า 20 ปี กับ 60 ปีขึ้นไป และ 21-40 ปี กับ 41-60 ปี กับ 61 ปีขึ้นไป และ 41-60 ปี กับ 21-40 ปี และ 61 ปีขึ้นไป และ 61 ปีขึ้นไป กับ ต่ำกว่า 20 ปี กับ 21-40 ปี กับ 41-60 ปี โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.2.2 อายุต่อระดับความคิดเห็นด้านการผลิตมีความแตกต่างกันดังนี้คือ ต่ากว่า 20 ปี กับ 41-60 ปี กับ 61 ปีขึ้นไป และ 21-40 ปี กับ 60 ปีขึ้นไป และ 41-60 ปี กับ ต่ากว่า 20 ปี กับ 60 ปีขึ้นไป และ 60 ปีขึ้นไป กับ ต่ากว่า 20 ปี กับ 21-40 ปี กับ 41-60 ปี โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.2.3 อายุต่อระดับความคิดเห็นด้านการตลาดมีความแตกต่างดังนี้คือ อายุต่ากว่า 20 ปี กับ 61 ปี ขึ้นไป และ 21-40 ปี กับ 61 ปีขึ้นไป และ 41-60 ปี กับ 61 ปีขึ้นไป กับ ต่ากว่า 20 ปี กับ 21-40 ปี กับ 41-60 ปี โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.2.4 อายุกลุ่มตัวอย่างต่อระดับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการมีความแตกต่างกันดังนี้คือ ต่ากว่า 20 ปี กับ 60 ปีขึ้นไป และ 21-40 ปี กับ 60 ปีขึ้นไป และ 41-60 ปี กับ 60 ปีขึ้นไป และ 60 ปีขึ้นไป กับ ต่ากว่า 20 ปี กับ 21-40 ปี กับ 41-60 ปี โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.3 อาชีพที่แตกต่างกันของประชากรในอำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรล่อบทบาทภาครัฐในการในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ พนวจ

2.3.1 อาชีพต่อระดับความคิดเห็นด้านเงินทุน มีความแตกต่างกันคือ เกษตรกรรม กับว่างงาน และ ค้าขาย กับว่างงาน และว่างงาน กับเกษตรกรรม กับค้าขาย โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.4 รายได้ที่แตกต่างกันของประชากรในอำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรล่อบทบาทภาครัฐในการในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ พนวจ

2.4.1 รายได้ต่อระดับความคิดเห็นด้านเงินทุนมีความแตกต่างกันดังนี้คือ รายได้ต่ากว่า 10,000 กับ 10,000-15,000 กับ 15,001-20,000 กับ 20,001 บาทขึ้นไป และ 10,001 - 15,000 กับ ต่ากว่า 10,000 กับ 15,001-20,000 กับ 20,001 บาทขึ้นไป และ 15,001-20,000 กับ ต่ากว่า 10,000 กับ 10,001 - 15,000 กับ 20,001 บาทขึ้นไป และ 20,001 บาทขึ้นไป กับ ต่ากว่า 10,000 กับ 10,001 - 15,000 โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.4.2 รายได้ต่อระดับความคิดเห็นด้านการผลิตมีความแตกต่างกันดังนี้คือ ต่ากว่า 10,000 กับ 15,001-20,000 กับ 20,001บาทขึ้นไป และ 10,001 - 15,000 กับ 15,001-20,000 และ 15,001-20,000 กับ ต่ากว่า 10,000 กับ 10,001 - 15,000 และ 20,001บาทขึ้นไป กับ ต่ากว่า 10,000 โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.4.3 รายได้ต่อระดับความคิดเห็นด้านการตลาดมีความแตกต่างกันดังนี้คือ ต่ากว่า 10,000 กับ 15,001-20,000 กับ 20,001บาทขึ้นไป และ 10,001 - 15,000 และ 15,001-20,000 กับ 20,001บาทขึ้นไป และ 15,001-20,000 กับ ต่ากว่า 10,000 กับ 10,001 - 15,000 และ ต่ากว่า 10,000 กับ 10,001 - 15,000 โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.4.4 รายได้ต่อระดับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการ มีความแตกต่างกัน ดังนี้คือ รายได้ต่ากว่า 10,000 กับ 10,001 - 15,000 กับ 15,001-20,000 กับ 20,001บาทขึ้นไป และ 10,001 - 15,000 กับ ต่ากว่า 10,000 กับ 15,001-20,000 กับ 20,001บาทขึ้นไป และ 15,001-20,000 กับ ต่ากว่า 10,000 กับ 10,001 - 15,000 กับ 20,001บาทขึ้นไป และ 20,001บาทขึ้นไป กับ ต่ากว่า 10,000 กับ 10,001 - 15,000 โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.5 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชากรในอำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรต่อบนบทบาทภาระรู้ในการในการพัฒนาภูมิปัญญาห้องถิน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ พนวจ

2.5.1 พนวจ ระดับการศึกษาต่อระดับความคิดเห็นด้านเงินทุนมีความแตกต่าง กันดังนี้คือ ต่ากว่า ป.6 กับ ม.6 กับ ปริญญาตรี และ ม.3 กับ ม.6 กับ ปริญญาตรี และ ม.6 กับ ต่ากว่า ป.6 กับ ม.3 และ อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี และ ปริญญาตรี กับ ต่ากว่า ป.6 กับ ม.3 กับ อนุปริญญา โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.5.2 ระดับการศึกษาต่อระดับความคิดเห็นด้านการผลิตมีความแตกต่างกัน ดังนี้คือ ต่ากว่า ป.6 กับ ปริญญาตรี และ ม.3 กับ ม.6 กับ ปริญญาตรี และ ม.6 กับ ม.3 และ อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี และ ปริญญาตรี กับ ต่ากว่า ป.6 กับ ม.3 กับ ม.6 กับ อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.5.3 ระดับการศึกษาต่อระดับความคิดเห็นด้านการตลาด มีความแตกต่างกัน ดังนี้คือ ต่ำกว่า ป.6 กับ ม.3 กับ ปริญญาตรี และ ม.3 กับ ต่ำกว่า ป.6 กับ ม.6 กับ อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี และ ม.6 กับ ต่ำกว่า ป.6 กับ ม.3 กับ อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี และ อนุปริญญา กับ ม.6 กับ ปริญญาตรี และ ปริญญาตรี กับ ต่ำกว่า ป.6 กับ ม.3 กับ ม.6 กับ อนุปริญญา โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.5.4 ระดับการศึกษาต่อระดับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการ มีความแตกต่างกันดังนี้คือ ต่ำกว่า ป.6 กับ ม.6 กับ ปริญญาตรี และ ม.3 กับ ม.6 กับ ปริญญาตรี และ ม.6 กับ ต่ำกว่า ป.6 กับ ม.3 และ อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี และ ปริญญาตรี กับ ต่ำกว่า ป.6 กับ ม.3 กับ อนุปริญญา โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.6 ระยะเวลาที่อาชียอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันของประชากรในอำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรต่อบนบทภารครรูในการในการพัฒนาภูมิปัญญาห้องถิน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ พบว่า

2.6.1 ระยะเวลาที่อาชียอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มชาวออยู่ต่อระดับความคิดเห็นด้าน เงินทุน มีความแตกต่างกันดังนี้คือ 21 – 30 ปี กับ 31 ปีขึ้นไป และ 21-30 ปี กับ 31 ปีขึ้นไป และ 31 ปีขึ้นไป กับ 21 – 30 ปี โดยมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วน กลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.7 สถานภาพการเป็นสมาชิกที่แตกต่างกันของประชากรในอำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรต่อบนบทภารครรูในการในการพัฒนาภูมิปัญญาห้องถิน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ พบว่า

2.7.1 สถานภาพการเป็นสมาชิกมีระดับความคิดเห็นต่อ ด้านเงินทุน ด้านการ ผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.8 ความรู้ด้านการทอผ้าที่แตกต่างกันของประชากรในอำเภอเมืองสามัคคี จังหวัด กำแพงเพชรต่อบนบทภารครรูในการในการพัฒนาภูมิปัญญาห้องถิน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ พบว่า

2.8.1 ความรู้ด้านการทอผ้ามีระดับความคิดเห็นต่อ ด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ ไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 4 คำถamentality เปิดแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะบทบาทภาครัฐในการพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาการทอผ้าของชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นด่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทภาครัฐในการพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ไว้ดังต่อไปนี้ คือ ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์ทางการเงินให้แก่กลุ่มแม่บ้านเพื่อให้ ความรู้ เพื่อเป็นการวางแผนในการบริหารจัดการของกลุ่ม รวมทั้งอบรมในด้านการผลิต เพื่อให้ ผ้าทอมีคุณภาพ และเป็นที่ต้องการของตลาดเพิ่มมากขึ้น และในด้านการตลาดยังคงมีความ ต้องการให้ภาครัฐและเอกชน เข้ามามนับสนุนในการจัดหาสถานที่ในการจัดจำหน่ายการผลิตใน สถานที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น และด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ควรเข้ามามวางแผนในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเงินทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด และทำโครงการที่ สอดคล้องกับการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้มีงบประมาณรองรับในการพัฒนาในทุก ๆ ด้านภาครัฐมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่าและ ก้าวสู่สูญสิ้นไปตามกาลเวลาและการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ภาครัฐจึงจำเป็นดองสร้าง นโยบายให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตร่องประชานเพื่อก่อให้เกิดการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ สร้าง จิตสำนึกในการรักท้องถิ่นของตนเองโดยที่ไม่ต้องมีการอพยพย้ายถิ่นฐาน ภาครัฐจึงถือว่ามีส่วน สำคัญในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในทุก ๆ มิติ โดยเฉพาะสนับสนุน ด้านเงินทุน ด้านการ ผลิต ด้านการตลาด และด้านการบริหารจัด ซึ่งเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาภูมิปัญญา ท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาด้านการ ทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร รวมถึงศึกษาปัจจัยของบทบาท ภาครัฐ และเพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยทั้งนี้ได้นำแนวทางคิดทฤษฎี เกี่ยวกับบทบาท แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาฯ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญาชาวบ้าน และภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทอผ้า รวมถึงได้ ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางวิเคราะห์ และใช้ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมา เป็นแนวทางวิเคราะห์ และใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าโดยมีประเด็นที่ สำคัญและค้นพบจากการศึกษาที่ความมាយอภิปราย ดังนี้

1. ในการศึกษาถึงระดับการมีบทบาทของภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร พนว่า

โดยภาพรวมแล้วนั้น อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พนว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเงินทุน รองลงมาคือ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้าน การบริหารจัดการ

ด้านเงินทุน

อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการ วิเคราะห์สถานะทางการเงินแก่กลุ่มแม่บ้าน เนื่องจากด้านเงินทุนนั้นเป็นส่วนสำคัญในการ พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่อาจขาดความรู้ในการวิเคราะห์เงินทุน ซึ่ง สอดคล้องกับ ทองสุน สุวรรณนวล (2552) ด้านเงินทุน/เครื่องมือเครื่องใช้มีความต้องการใน ระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเงินทุนสำรอง การหา เงินทุนแหล่งเงินกู้ให้ และการสนับสนุน ช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการ ก่อ ผ้าชั้นเดียวจนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านการผลิต

อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพนว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มี การประสานหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพการ ผลิตแก่สมาชิก เนื่องจากผู้บุริโภคยอมต้องการความหลากหลายของการผลิต และยังคงมีความ เอกลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรุณวดี ใจสบาย (2548) พนว่า องค์การ บริหารส่วนตำบลมีบทบาทต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งการผลิตระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.22 โดยมีบทบาทด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพให้กับกลุ่มแม่บ้าน และสร้างอาชีพแก่กลุ่ม แม่บ้านมากที่สุด มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้ผลิต เลือกใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นหลัก มา เพิ่มน้ำค่าให้แก่การผลิต เพื่อเพิ่มรายได้เนื่องจากเป็นการลดต้นทุนการผลิต และส่งเสริมกลุ่ม ผู้ผลิตให้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เมื่อมีการประสานงานกับหน่วยงานราชการเพื่อฝึกอบรมด้านการพัฒนาคุณภาพ เพราจะกลุ่มแม่บ้านความมีความรู้ และควรออกแบบสินค้า หรือรูปลักษณ์ของสินค้าให้ถูกใจผู้ซื้อ หรือผลิตสินค้าในรูปแบบใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ดึงดูดความสนใจของลูกค้า สินค้าควรแสดง รูปลักษณ์หรือมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และสามารถนำภูมิปัญญาที่มีอยู่ไปค่อยออด

ดังนั้น ภาครัฐควรดำเนินการร่วมกับกลุ่มแม่บ้านเพื่อลดช่องว่างในการทำงานและ ต้องพยายามส่งเสริมให้กับกลุ่มพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ และช่วยเหลือคนเองได้มากที่สุด เช่น การเชิญวิทยากรที่มีความชำนาญด้านการพัฒนาการผลิต เพื่อพัฒนาสินค้าของคนให้ดึงดูด ความสนใจของลูกค้าแทนที่จะรอความช่วยเหลือจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว เป็นต้น ภาครัฐควร สนับสนุนด้านงบประมาณ และพัฒนาความรู้ความสามารถของกลุ่มแม่บ้านให้มีความพร้อม ความชำนาญเพื่อนำความรู้และคำแนะนำแก่ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกัน

เพิ่มช่องทาง สถานที่จำหน่ายสินค้าให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในตำบล เพื่อวางขายสินค้าให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน เพื่อวางขายสินค้าของที่ระลึก รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์สินค้าทางอินเทอร์เน็ตประจำชุมชนและ การอกร้านตามงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานรัฐบาลและเอกชนจัดขึ้น เพื่อแนะนำสินค้าและเป็นทางเลือกใหม่ให้แก่ผู้บริโภคอีกด้วย

ด้านการตลาด

อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประชาสัมพันธ์การผลิตของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก มีการโฆษณาทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เอกสารแผ่นพับ ส่วนในด้านการประชาสัมพันธ์ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ การให้ข่าวและในการอกร้านตามเทศบาล ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดที่หน่วยงานราชการและเอกชนจัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินจนา จันเรือน , ปณตนนท์ เกียรประภาฤทธิ์ , ยุทธนา เกียรประภาฤทธิ์ (2548) พบว่า ทิศทางในการพัฒนาอยู่ใน เครื่องปั้นดินเผาม่อนเข้าแก้วมีแนวทางสำคัญ 3 ประการ ประการแรกเป็นแนวทางการพัฒนาการผลิตของกลุ่มสมาชิกเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเข้าแก้วประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนาส่งเสริมอาชีพการบันเครื่องดินเผาให้แก่สมาชิกกลุ่ม โดยผู้พัฒนา จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐานของกลุ่ม ศึกษาริบทให้ชัดเจน เพื่อเข้าใจปัญหาและความต้องการของกลุ่มอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสม กับสถานการณ์และความต้องการในปัจจุบันของกลุ่มมากที่สุด 2) การพัฒนาการตลาด ซึ่งต้องมีการศึกษากระบวนการจัดการ ด้านการตลาดอย่างถ่องแท้ก่อนนำไปวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อการพัฒนาอยู่ในมี ความเข้มแข็งทางด้านการตลาดมากยิ่งขึ้น และสุดท้าย 3) การพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้ตามมาตรฐานของกระทรวงอุตสาหกรรม

ด้านการบริหารจัดการ

อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อยกระดับกลุ่มสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับจินจนา จันเรือน , ปณตนนท์ เกียรประภาฤทธิ์ , ยุทธนา เกียรประภาฤทธิ์ (2548) ทิศทางการพัฒนาในประการที่ 2 เป็นแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อน เข้าแก้ว ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม/บทบาทในกลุ่มของสมาชิก ซึ่งควรส่งเสริมให้สมาชิกมี ส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มมากยิ่งขึ้น 2) การส่งเสริมการรวมกลุ่มของสมาชิกให้มีความเข้มแข็งมากกว่าเดิม โดยการระดมความคิด ร่วมวางแผนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองกับผู้ค้าคนกลาง และ 3) วงจรการพัฒนาอยู่ใน โดยการค้นหาปัญหาและสาเหตุของ

บัญหาร่วมกัน มีการติดตามการดำเนินงานของกลุ่ม การลงทุนร่วมกันเพื่อให้เกิดความรู้สึกรักในกลุ่ม

2. ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยด้านเพศ พนว่า เพศมีความคิดเห็นต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญา ท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านเงินทุนและด้านการตลาด ที่แตกต่างต่างกันเนื่องจากงานหัตถกรรมด้านการทอผ้าเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนและเป็นงานที่เหมาะสมกว่าเพศชาย และจากการวิจัยพบว่าเพศหญิง มีความเห็นต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าว่า ภาครัฐเข้ามามีบทบาทด้านการตลาดมากที่สุดเนื่องจาก สามารถเห็นได้ชัดเจนกว่าในด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์ผัก แซมลำเจียง (2550) พนว่าสมาชิกกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองมีหน้าที่ทำการผลิตผ้าทอ เป็นเพศหญิง มีความประณีตสวยงามและสามารถผลิตผ้าทอพื้นเมืองได้อย่างมีคุณภาพตามความต้องการของลูกค้า ส่วนเพศชายช่วยเหลือในด้านการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ปัจจัยด้านอายุ พนว่า มีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอเมืองสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร แต่ละด้านมีความแตกต่างกัน เนื่องจากอายุมีส่วนสำคัญในการพัฒนาภูมิปัญญา ท้องถิ่น โดยเฉพาะการที่จะพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือจากคนรุ่นใหม่ ในงานวิจัยพบว่า อายุต่ำกว่า 20 ปีมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะปัจจุบันมีสิ่งที่นำสันໃຈกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นสิ่งใกล้ตัวแต่กลับถูกละเลยและมองข้าม ซึ่งต่างจากกลุ่มอายุอื่น ๆ ที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรเชษฐ์ ศิริศักดิ์ (2548) พนว่าอายุ 41-50 ปี ขึ้นไป จะมีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความคิดที่จะสร้างอนาคตเพื่อครอบครัว มีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ ช่วยเหลือครอบครัวอีกทั้งยังต้องมีภาระเพิ่มมากขึ้นจึงมีความตั้งใจที่จะทำงานจริงจัง

ปัจจัยด้านอาชีพ พนบว่า ผลต่อกำมดิดเห็นด่อบบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะ ว่างาน กับ เกษตรกรรม มีความคิดเห็นด่อบบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แตกต่างกันนี้องจากประชากรที่ว่างงานอาจมองว่ารายได้ที่มาจากการอาชีพทอผ้าสร้างรายได้น้อย และเป็นอาชีพต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างมาก ส่วนอาชีพเกษตรกรรมยังคงเห็นถึงความสำคัญเพรำะสามารถซักส่วนใหญ่ของกลุ่มทอผ้ามีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร จึงทำให้มีความคิดเห็นด่อบบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

ปัจจัยด้านรายได้ พนบว่า ผลต่อกำมดิดเห็นด่อบบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และ 20,001 บาทขึ้นไป แตกต่างกันนี้องจากประชากรที่มีรายได้สูงอาจให้ความสนใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้มากเท่าที่ควร เนื่องจากมีจุนน์มีอาชีพหลากหลาย และมีรายได้ที่สูงกว่า การทอผ้า โดยที่อาจยังไม่ได้ศึกษาถึงการสนับสนุนของภาครัฐในด้านใดบ้าง แต่ทั้งนี้ภาครัฐ จะต้องทำให้เห็นว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า สามารถสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ลดาลัย ปรคุณหนูพึง (2550) พนบว่า สามารถก่อรุ่นทอผ้า ที่เมืองได้รับผลตอบแทนระหว่าง 10,00 – 20,000 บาท ต่อเดือน ซึ่งได้จัดว่าได้ผลตอบแทนที่ได้รับยังน้อยอยู่ นีองจากทอผ้าเป็นอาชีพเสริมจากการว่างงานเท่านั้น

ปัจจัยด้านระดับการศึกษา พนบว่า ผลต่อกำมดิดเห็นด่อบบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อ่าเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ระดับการศึกษา มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชากรที่มีการศึกษาสูงอาจมีความสนใจในด้านอื่น ๆ มากกว่าจะสนใจเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐที่จะช่วยพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แตกต่างจากกระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 เพราะเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป จึงทำให้ได้มีโอกาสใกล้ชิดและสัมผัสถกันภูมิปัญญาท้องถิ่นนานา民族 ซึ่งสอดคล้องกับ สูรเชษฐ์ ศิริศักดิ์ (2548) พนบว่า สามารถก่อรุ่นทอผ้าใหม่ของกลุ่มนี้ในเขตอ่าเภอบัว ใหญ่ ส่วนมากมีการศึกษาระดับต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า เนื่องจากงานทอผ้าเป็นงานที่ต้องใช้ความอดทนและมีใจรักในการทอผ้า คนรุ่นใหม่เมื่อได้รับการศึกษาสูงขึ้น จะหันไปทำงานในเมืองไม่นิยมอาชีพทอผ้า

ปัจจัยด้านระยะเวลา พบว่า ผลต่อความคิดเห็นต่อนบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อําเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน ทั้งนี้ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ในระยะเวลาดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งรับรู้ถึงการทำงานของภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติพงศ์ เฉลิมกิจ (2547) พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งชี้ให้เห็นว่าระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีส่วนทำให้เกิดความแตกต่างกัน ในระดับความสำเร็จของกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรทอผ้าที่ระยะเวลาการเป็นสมาชิกน้อยมีส่วนช่วยให้ระดับความสำเร็จสูงกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกนานกว่า

ปัจจัยการเป็นสมาชิก ผ้า พบว่า ผลต่อความคิดเห็นต่อนบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อําเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร มีความคิดเห็นต่อหัวข้อเงินทุน ด้านการตลาด ด้านการผลิต ด้านการบริหารจัดการที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าภาครัฐอาจยังเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นยังไม่มากเท่าที่ควร

ปัจจัยด้านความรู้การทอผ้า พบว่า ผลต่อความคิดเห็นต่อนบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อําเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า มีผลที่แตกต่างกันเนื่องจากกลุ่มคนในพื้นที่ทั้งที่มีความรู้ด้านการทอผ้าและไม่มีความรู้ด้านการทอผ้ามีความคิดเห็นต่างกันในด้านการตลาด เนื่องจากประชากรที่มีความรู้ด้านการทอผ้าอาจได้รับรู้ถึงบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นมากกว่า เนื่องจากอาจเป็นการบอกต่องจากกลุ่มเพื่อนสมาชิกที่ทอผ้าด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ปฤทุมรัตน์ ชุติมาวิทยาคม (2541) พบว่า การที่บุคคลจะสามารถปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องได้นั้น บุคคลนั้นจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้นเสียก่อน เพาะะความรู้ความเข้าใจเป็นพื้นฐานของการคิด และได้รับรอง ตัดสินใจจากปฏิบัติตามดีหรือไม่ ความรู้จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดผลในด้านการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด่าง ๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร ทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยสนับสนุน ส่งเสริม ศินค้าของกลุ่มแม่บ้าน
2. ควรมีหน่วยงานที่เชี่ยวชาญด้านการผลิตมาแนะนำ โดยส่งวิทยาการมาอบรมให้ ความรู้อย่างต่อเนื่องในการพัฒนาการผลิตและสินค้ามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้
3. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรหาแหล่งเงินทุนให้กลับทางกลุ่ม และจัดเจ้าหน้าที่มาให้ ความรู้ในด้านของการจัดการทางด้านการเงิน
4. สำรวจความต้องการของกลุ่มและจัดการอบรมตามความต้องการ จำแนกเป็น ความรู้ทางด้านอาชีพ การตลาด การทำบัญชี การพัฒนาระบุภัณฑ์ เป็นต้น
5. ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีเงินทุนสำรองสำหรับให้กลุ่มกู้ยืมเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน ในการซื้อวัสดุ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบ
6. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การประกวดผลิตภัณฑ์ การจัดทำเครื่องข่ายเพื่อให้ กลุ่มอาชีพได้มีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดจำหน่ายสินค้า และการประสานงาน ผู้ที่ให้เป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการบริหารงานกลุ่มทอผ้า ที่ประสบความสำเร็จ กับกลุ่มที่ไม่ ประสบความสำเร็จ เพื่อทราบข้อแตกต่าง จุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา และพัฒนา ผ้าทอให้เป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษา ประเมินผลโครงการ และติดตามผลในกลุ่มทอผ้า ก่อนเข้าร่วม โครงการว่ากลุ่มผู้ผลิตมีความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคมมากน้อย เพียงใด